

C/2024/2214

19.3.2024

Uverejnenie žiadosti o zápis názvu do registra podľa článku 50 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny

(C/2024/2214)

Týmto uverejnením sa poskytuje právo vzniesť námietku proti žiadosti podľa článku 51 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 (*) do troch mesiacov od dátumu tohto uverejnenia.

JEDNOTNÝ DOKUMENT

„Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“

EÚ č.: PGI-CY-02862 – 26. 8. 2022

1. **Názov (názvy) CHZO**

„Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“

2. **Členský štát alebo tretia krajina**

Cyprus

3. **Opis poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny**

3.1. *Druh výrobku*

Trieda 2.10. Esenciálne oleje

3.2. *Opis výrobku, na ktorý sa vzťahuje názov uvedený v bode 1*

„Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ je aromatická voda alebo vodný destilát. Vyrába sa destiláciou celých kvetov aromatickej ruže druhu *Rosa damascena* v pitnej vode. Vyrába sa výlučne z prvej destilácie, výsledný výrobok sa neriedi vodou a nepridávajú sa doň žiadne arómy ani konzervačné látky. Výrobok sa vyznačuje mimoriadne intenzívnou a sviežou vôňou, ktorá pripomína vôňu čerstvých ruží.

Fyzikálne a organoleptické vlastnosti

Farba: bez farby, priehľadná

Konzistencia: tekutá

Vôňa: čerstvé ruže

Chuť: čerstvé ruže

Chemické vlastnosti

Obsah esenciálnych olejov najmenej 150 mg/l (0,015 %)

3.3. *Krmivo (len pri výrobkoch živočíšneho pôvodu) a suroviny (len pri spracovaných výrobkoch)*

Výrobok „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ sa vyrába z kvetov ruže *Rosa damascena* pochádzajúcich z podnikov situovaných vo vymedzenej zemepisnej oblasti. Oblasť sa nachádza v kare, resp. prírodnej kotline obklopenej horami. Vyznačuje sa osobitnými klimatickými charakteristikami: miernymi zimami, chladnými letami, slabým vetrom a relatívne vysokou vlhkosťou. Tieto podmienky sú mimoriadne priaznivé pre pestovanie ruží *Rosa damascena* a dosiahnutie intenzívnej vône, ktorá je potrebná na výrobu ružovej vody „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ s požadovanými aromatickými vlastnosťami.

(*) Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1151/oj>

S používaním surovín z poľnohospodárskych podnikov vo vymedzenej zemepisnej oblasti sa navyše spája výhoda krátkych prepravných vzdialeností. Jemné ruže sú tak vystavené len minimálnemu stresu, vďaka čomu sa zachováva intenzívna vôňa surovín, ktorá sa prenáša do konečného výrobku: „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“.

3.4. Špecifické kroky výroby, ktoré sa musia uskutočniť vo vymedzenej zemepisnej oblasti

Vo vymedzenej zemepisnej oblasti sa musia uskutočniť tieto fázy výroby „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“:

- zber ruží v poľnohospodárskych podnikoch a ich preprava na miesto destilácie,
- prevzatie ruží na okamžitú destiláciu alebo ich dočasné uskladnenie pred destiláciou,
- skladovanie vodného destilátu v kadiach pred plnením do fliaš,
- hygienické postupy (filtrácia a/alebo antimikrobiálne ošetrovanie).

3.5. Špecifické pravidlá krájania, strúhania, balenia atď. výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov

Plnenie do fliaš sa musí uskutočňovať vo vymedzenej zemepisnej oblasti, pretože akékoľvek zmeny teploty a/alebo vystavenie svetlu by mohli zmeniť chemické vlastnosti výrobku a znehodnotiť jeho vôňu. Plnením do fliaš vo vymedzenej zemepisnej oblasti sa zároveň zaručuje výsledovateľnosť výrobku. Označovanie výrobkov sa takisto musí uskutočňovať v rámci vymedzenej oblasti z dôvodu výsledovateľnosti.

3.6. Špecifické pravidlá označovania výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov

Na etikete musí byť zreteľne uvedený nápis „προϊόν παραγόμενο από την Τριανταφυλλιά «Rosa damascena» η οποία καλλιεργείται στην κοινότητα Αγρού“ [vyrobené z ruží *Rosa damascena* vypestovaných v obci Agros].

4. Stručné vymedzenie zemepisnej oblasti

Zemepisná oblasť výroby „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ patrí pod administratívne hranice obce Agros v okrese Limassol.

5. Súvislosť so zemepisnou oblasťou

Ružová voda „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ je známa svojou intenzívnou sviežou vôňou, ktorá pripomína vôňu čerstvých ruží. Výrobok za svoje osobitné vlastnosti sčasti vďačí používaniu vysoko aromatických ruží druhu *Rosa damascena*, ktoré sa pestujú vo vymedzenej zemepisnej oblasti. Ďalším faktorom je know-how výrobcov, a to od zberu ruží až po celý proces destilácie. Toto know-how je výsledkom dlhoročného vývoja v snahe zachovať vôňu ruží a preniesť ju do výrobku. Tieto vlastnosti prispeli k dobrej povesti výrobku, vďaka čomu sa stal mimoriadne obľúbeným u spotrebiteľov.

Intenzívna vôňa surovín, teda ruží *Rosa damascena*, vyplýva z geofyzikálnych podmienok panujúcich vo vymedzenej zemepisnej oblasti. Oblasť sa nachádza v nadmorskej výške 1 000 m a v podstate tvorí prírodnú kotlinu, ktorú pred severnými vetrami chránia okolité vrchy pohoria Troodos. Tieto podmienky vytvárajú mikroklimu priaznivú pre pestovanie ruží *Rosa damascena*, ktorá podporuje vznik potrebnej koncentrácie éterických olejov a rozvoj intenzívnej vône ruží. V historických zmienkach o voni ruží *Rosa damascena* z Agrosu možno nájsť opisy ako „vôňa ruží, ktorá oblaží nozdry“ či „voňavá ruža pestovaná v Agrose“.

Výrobcovia používajú na zachovanie intenzívnej vône ružovej vody „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ metódy, ktorými maximalizujú vôňu ruží od momentu zberu až po ich doručenie na miesto spracovania, ako aj počas destilácie a po nej.

S cieľom dosiahnuť čo najvyššiu koncentráciu vôní výrobcovia zbierajú ruže len v skorých ranných hodinách, kým ruže nestratia vlhkosť, v ktorej sa vône zadržávajú. Potom dbajú na to, aby sa ruže prepravili priamo na miesta spracovania do 10.00 hod. Čas medzi zberom a destiláciou musí byť čo najkratší, aby sa vône nerozplynuli v dôsledku stresu alebo straty vlhkosti. Vďaka veľmi krátkym vzdialenostiam medzi podnikmi a miestami spracovania (destilačnými prevádzkami) trvá preprava len veľmi krátko, keďže vymedzená zemepisná oblasť má sotva 10 km². Z hľadiska výrobného procesu je navyše veľmi dôležité zaistiť, aby sa destilácia uskutočnila ihneď po zbere alebo najneskôr do 24 hodín. Pomáha to zachovať požadované aromatické vlastnosti ruží.

Výrobcovia ďalej využívajú svoje know-how, aby uchovali vôňu počas spracovania. Základom je neoddeliť esenciálny olej počas procesu destilácie, vďaka čomu vo výrobku ostane zachovaná intenzívna vôňa. Postupom času sa výrobcovia v záujme zachovania vône rozhodli spracúvať ružovú vodu „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ a uvádzať ju na trh výlučne ako produkt prvej destilácie. Pred plnením do fľaš sa ružová voda skladuje pod tenkou vrstvou destilovaného ružového oleja na chladnom mieste chránenom pred výraznými výkyvmi teploty a viac sa neriedi vodou.

S výrobou ružovej vody „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ sa v obci Agros začalo súčasne s pestovaním ruží *Rosa damascena*, a to približne na začiatku 20. storočia. V tých časoch dostal miestny novátorský učiteľ nápad rozšíriť pestovanie voňavej ruže. Založil „Žiacke združenie pre šírenie ružových kríkov“ a zriadil prvú destilačnú prevádzku na výrobu tohto výrobku. Odvtedy sa v obci Agros táto tradícia udržiava. Miestni obyvatelia sa od malička učia od rodičov pestovať a zbierať ruže, a to na jeden hlavný účel: vyrábať ružovú vodu „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“.

V zmienkach zo starých aj nových prameňov sa zdôrazňuje, že osobitnou vlastnosťou výrobku je jeho intenzívna vôňa. V tlači z dávno minulej éry možno nájsť takéto opisy: „Každý, kto chce pravú ružovú vodu s výnimočnou vôňou, by si mal určite zaobstaráť preslávenú ružovú vodu z Agrosu, ktorá na Cypre slávi triumf a vyhľadávajú ju všetky dobré rodiny“. Iný príklad: „Slávna ružová voda z Agrosu, ktorá si podmanila celý Cyprus, sa vyrába pod stálym dohľadom poľnohospodárskej spoločnosti obce Agros. Jej pečať je zárukou, že ide o najlepšiu ružovú vodu na Cypre. Každý kto ju raz vyskúša, nesiachne viac po inej ružovej vode.“

Intenzívna vôňa ruží *Rosa damascena* pestovaných v Agrose, ako aj získané know-how týkajúce sa zachovania a prenosu vôní do ružovej vody „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ sa zaslúžili o dobrú povest tohto výrobku. V rámci administratívnych hraníc obce Agros preto rastú kríky ruží odrody *Rosa damascena* skutočne na každom kroku.

V roku 2017 sa o ružovej vode „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ písalo v publikácii *Ako chutí Cyprus – najlepšie tradičné výrobky z ostrova Cyprus*. V roku 2018 bola v súťaži Cyprus Eating Awards vyhlásená za cyperský výrobok roka, pričom bola osobitne vyzdvihnutá jej aróma (vôňa). Za zmienku stojí aj to, že Cyperský telekomunikačný úrad vydal v roku 2014 telefónne karty s vyobrazením tohto tradičného výrobku. Ružová voda „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ sa spomína rôznych knihách, gastronomických a turistických sprievodcoch zahŕňajúcich obec Agros, na webových lokalitách a v programoch o varení, napríklad v 52. diele relácie *Μαγειρική ΠΟΠ* [Varenie s výrobkami s CHOP]. Potravinárske podniky využívajú jej výnimočnú kvalitu pri propagácii svojich výrobkov, napr. zmrzliny a ružového sirupu, vyrobených z ružovej vody „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“. V roku 2008, keď obec Agros získala titul „Európska destinácia excelentnosti“ v kategórii nehmotného dedičstva, bolo osobitne vyzdvihnuté aj „slávne“ umenie výroby tohto výrobku, ako sa uvádza na príslušnej webovej lokalite. Okrem toho má tento výrobok osobitné miesto na každoročnom Festivale ruží, ktorý sa v obci Agros koná od roku 2006 a je významnou atrakciou pre návštevníkov. „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“ navyše patrí medzi výrobky so značkou kvality „Cyprus Breakfast“ (Cyperské raňajky) a „Taste Cyprus/Delightful Journeys“ (Chuť Cypru/Lahodné potulky).

Spojitosť medzi Agrosom a výrobkami z odrody ruží *Rosa damascena*, ktorej sa v tejto oblasti darí, dokazuje aj spoločenský život v obci. Existuje priama súvislosť medzi ľudským faktorom a pestovaním ruží na výrobu „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“. Napríklad je už dlho miestnym zvykom, že deti pred odchodom do školy v skorých ranných hodinách pomáhajú rodičom so zberom ruží. Keď sa ruže ručne pozbierajú, doručia sa na miesto spracovania a deti idú do školy. Pre obyvateľov Agrosu je zber ruží rodinnou činnosťou, pri ktorej sa dodržiavajú opísané postupy. Výrobcovia majú k týmto postupom dodnes úctu a dodržiavajú ich, aby zachovali vôňu ruží a preniesli ju do výrobku „Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater“. Zároveň utužujú povest' výrobku súvisiacu s jeho arómou alebo vôňou a jeho spojitosť s obcou Agros.

Odkaz na uverejnenie špecifikácie výrobku

<http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/82B33F7D83ABF5A8C225879C00346BA5?OpenDocument>